

אד-ני שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך

We introduce אד-ני שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך by reciting the words שמונה עשרה (תהלים פרק נא). We do so despite the fact that we learned that we may not recite any words that interfere with גאולה לתפלה, not even the word "אמן" according to many opinions. Why are we permitted to do so?

תלמוד בבלי מסכת ברכות דף ד' עמ' ב' – אמר רב: קורא קריאת שמע ומתפלל. מסייע ליה לרבי יוחנן, דאמר רבי יוחנן: איזהו בן העולם הבא? – זה הסומך גאולה לתפלה של ערבית. . . מתיב מר בריה דרבינא: בערב מברך שתים לפניו ושתים לאחריה; ואי אמרת בעי לסמוך, הא לא קא סמך גאולה לתפלה, דהא בעי למימר השכיבנו! אמרי: כיון דתקינו רבנן השכיבנו, כגאולה אריכתא דמיא. דאי לא תימא הכי שחרית היכי מצי סמיך? והא אמר רבי יוחנן, בתחלה אומר: (תהלים נ"א) ה' שפתי תפתח, ולבסוף הוא אומר: (תהלים י"ט) יהיו לרצון אמרי פי! אלא: התם כיון דתקינו רבנן למימר ה' שפתי תפתח – כתפלה אריכתא דמיא, הכא נמי, כיון דתקינו רבנן למימר השכיבנו – כגאולה אריכתא דמיא.

It is significant that it is רבי יוחנן who introduces the concept of גאולה לתפלה and it is רבי יוחנן who provides that one should begin שמונה עשרה by reciting the words: אד-ני שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך. Why did רבי יוחנן contradict himself by providing that one should interrupt גאולה לתפלה by reciting אד-ני שפתי תפתח? Let us consider when רבי יוחנן lived. According to what רב שרירא גאון writes in his סדר רבן גמליאל; in other words, five generations after רבן גמליאל; רבן גמליאל lived five generations after רבי יוחנן, תנאים ואמוראים יבנה in רבן גמליאל by שמונה עשרה:

שמאי והלל היו בבית שני בסנהדרין ורבן יוחנן בן זכאי קבל מהם, והיה בחרבן הבית ולאחר חרבן הבית קבע ישיבה לתורה ביבנה ארבעים שנה. ורבי אליעזר ורבי יהושע ורבן גמליאל קבלו מרבן יוחנן בן זכאי. ורבי טרפון ורבי עקיבא ורבי ישמעל קיבלו מרבי אליעזר ורבי יהושע. ורבי מאיר ורבי יהודה ורבי יוסי ורבי נחמיה ורבי אלעזר בן שמוע קיבלו מרבי טרפון ורבי עקיבא ורבי ישמעאל. רבי ורב נתן קיבלו מרבי מאיר וחבריו. רב חייא ורב שמעון ברבי ובר קפרא ורב חנינא קיבלו מרבי. הרי לך סוף תנאים. תחילת אמוראים: רב ושמואל בכבל ורבי יוחנן וריש לקיש בארץ ישראל.

רבן יוחנן instituted the rule of גאולה לתפלה in the era in which he lived. During the five generations that preceded the life of רבי יוחנן there was no rule of גאולה לתפלה. We previously noted this time period when we learned that the earliest time to recite שמונה עשרה is much earlier than the earliest time to recite קריאת שמע. We concluded that the rule of גאולה לתפלה introduced by רבי יוחנן five generations

after the composition of שמונה עשרה caused the preferred time to recite קריאת שמע to move until just before הנץ החמה so that one could then recite שמונה עשרה immediately after קריאת שמע. What, if anything, was recited just before שמונה עשרה prior to the time of רבי יוחנן? Professor Uri Ehrlich of Ben Gurion University in an article published in the journal, קבץ על יד, Volume 18, page 1, provides a version of שמונה עשרה על פי שמונה עשרה found in Geniza material which includes what was recited immediately before שמונה עשרה:

תכון תפילתי קטרת לפניך משאת כפי מנחת ערב (תהלים קמא ב'); ה' הושיעה המלך יעננו ביום קראנו (תהלים כ', י'); עשה עמי אות לטובה ויראו שנאי ויבשו כי אתה ה' עזרתני ונחמתני (תהלים פו', יז'); והיה ה' למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד (זכריה יד', ט'); לה' הישועה על עמך ברכתך סלה (תהלים ג', ט'); ברוך ה' לעולם אמן ואמן (תהלים פט', נג'); ברוך ה' מציון שכן ירושלם הללו י-ה (תהלים קלה, כא').

הללו י-ה הללו א-ל בקדשו הללוהו ברקיע עזו. הללוהו בגבורתיו הללוהו כרב גדלו. הללוהו בתקע שופר הללוהו בנבל וכנור. הללוהו בתוף ומחול הללוהו במנים ועוגב. הללוהו בצלצלי שמע הללוהו בצלצלי תרועה. כל הנשמה תהלל י-ה הללוי-ה. (תהלים קנ'); הרחמן הוא ירחם עלינו וישמע ויענה בקול תפלתינו ובקול תפלת תחנת עמו ישראל ויעתר לנו בתפלתינו ברחמים וברצון מלפניו ואמרו אמן. עמדו לתפלה. תפלתינו תקבל ברצון. כי שם ה' אקרא הבו גדל לאלקינו (דברים לב', ג'); אד-ני שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך (תהלים פרק נא' יז'); ברוך אתה ה' ...

According to this version of שמונה עשרה one would recite פסוקי דזמרה before saying פסוקי דזמרה גמרא. The selection of פסוקים matches what the גמרא defines as שמונה עשרה תלמוד בבלי מסכת שבת דף קיח' עמ' ב'-אמר רבי יוסי: יהא חלקי מגומרי הלל בכל יום. איני? והאמר מר: הקורא הלל בכל יום הרי זה מחרף ומגדף! כי קאמרינן: בפסוקי דזמרה. פסוקי דזמרה רבן גמליאל states that in his era, פסוקי דזמרה consisted of miscellaneous פסוקים, with the last chapter of תהילים being recited within the פסוקים. פסוקי דזמרה רבי יוחנן who lived three generations after רבי יוסי then instituted the rule of שמונה עשרה פסוקי דזמרה away from שמונה עשרה. סמיכת גאולה לתפלה so that there would not be any interruptions between גאולה לתפלה. רבי יוחנן removed all of the verses but one: אד-ני שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך. This was done so as to not totally abandon the previous practice. This theory then serves to explain why the words: פסוקי דזמרה and not: פסוקי דזמרה are used to describe that section of שחרית. The original פסוקי דזמרה which is reflected in Professor Ehrlich's discovery did in fact consist primarily of miscellaneous פסוקים and contained only one full chapter of פסוקים.

בעד רפואה שלמה לחמתי חייה בת מלכה

SUPPLEMENT

אד-ני שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך

Sometimes two pages are simply not enough space to discuss a topic properly. In this case, not only is there more to say on the subject but what has been said needs to be approached from a different angle so that the importance of what is being said is not missed.

The discovery by Professor Uri Ehrlich of an early version of **שמונה עשרה על פי מנהג ארץ ישראל** is significant because it answers many questions. Let us begin by repeating the introduction to **שמונה עשרה** that is presented by Professor Ehrlich:

תכון תפילתי קטרת לפניך משאת כפי מנחת ערב (תהלים קמ"א ב');
 ה' הושיעה המלך יעננו ביום קראנו (תהלים כ', י');
 עשה עמי אות לטובה ויראו שנאי ויבשו כי אתה ה' עזרתני ונחמתני (תהלים פו', יז');
 והיה ה' למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד (זכריה יד', ט');
 לה' הישועה על עמך ברכתך סלה (תהלים ג', ט');
 ברוך ה' לעולם אמן ואמן (תהלים פט', נג');
 ברוך ה' מציון שכן ירושלם הללו י-ה (תהלים קלה, כא').

הללו י-ה הללו א-ל בקדשו הללוהו ברקיע עזו. הללוהו בגבורתיו הללוהו כרב גדלו.
 הללוהו בתקע שופר הללוהו בנבל וכנור. הללוהו בתוף ומחול הללוהו במנים ועוגב. הללוהו
 בצלצלי שמע הללוהו בצלצלי תרועה. כל הנשמה תהלל י-ה הללוי-ה. (תהלים קנ');

הרחמן הוא ירחם עלינו וישמע ויענה בקול תפלתינו ובקול תפלת תחנת עמו ישראל ויעתר
 לנו בתפלתינו ברחמים וברצון מלפניו ואמרו אמן. עמדו לתפלה. תפלתינו תקבל ברצון.

כי שם ה' אקרא הבו גדל לאלקינו (דברים לב', ג');
 אד-ני שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך (תהלים פרק נ"א יז'); ברוך אתה ה' ...

The first question: in what era was this introduction to **שמונה עשרה** in general use? The time frame is somewhere between the time that **שמונה עשרה** was put into final form which was in the era of **רבן גמליאל**, the first generation after **חרבן הבית**, and the time that **רבי יוחנן**, one of the first **אמוראים**, who lived in **ארץ ישראל** during the fifth generation after **שמונה עשרה** was put into final form and who instituted the rule of **סמיכת**

גאולה לתפלה. The introduction to שמונה עשרה could no longer be in use after the generation of רבי יוחנן because the introduction constituted an impermissible interruption between גאולה and תפלה. Moreover, it is רבי יוחנן who explains why the practice of reciting the פסוק of תפתח אד-ני שפשי תפתח was allowed to continue after the rule of סמיכת גאולה לתפלה was instituted but does not provide that the other פסוקים that were included in the version of שמונה עשרה discovered by Ehrlich may be recited before שמונה עשרה. Since רבי יוחנן was an אמורא in ארץ ישראל, we can presume that he was aware of the form of שמונה עשרה that Professor Ehrlich uncovered and yet, in his day the only פסוק that continued to be recited before שמונה עשרה was אד-ני שפשי תפתח.

Given the fact that the rule of סמיכת גאולה לתפלה was not in place during the five generations between the time of רבן גמליאל and רבי יוחנן, what was the order of תפלת שחרית during that period? קריאת שמע was recited at its earliest time. There would be a break. שמונה עשרה would then be recited after הנץ החמה. The פסוקים that precede שמונה עשרה in the version of שמונה עשרה uncovered by Professor Ehrlich were recited after the break and before שמונה עשרה. The order of תפלת שחרית, therefore, was שמע קריאת שמע, פסוקי דזמרה, קריאת שמע, שמונה עשרה. The reason that רבי יוחנן instituted the rule of סמיכת גאולה לתפלה was to eliminate the break between the time of reciting קריאת שמע and reciting שמונה עשרה. He was probably concerned about a practice in which Jews were required to congregate twice each morning, once for קריאת שמע and a second time for שמונה עשרה. He anticipated that there would be more participation if קריאת שמע and שמונה עשרה were recited in close proximity to each other.

There is no doubt that the rule of סמיכת גאולה לתפלה caused a major change in Jewish practice. Reciting קריאת שמע was delayed until just before the earliest time to recite שמונה עשרה. In order for רבי יוחנן to convince the people to accept such a radical change, רבי יוחנן had to promise the people עולם הבא:

מסכת ברכות דף ד' עמ' ב'—דאמר רבי יוחנן: איזהו בן העולם הבא? — זה הסומך גאולה לתפלה של ערבית.

After taking such a strong stand on behalf of גאולה לתפלה, רבי יוחנן could no longer permit פסוקי דזמרה to stand between קריאת שמע and שמונה עשרה. He then moved פסוקי דזמרה to where it now stands during תפלת שחרית, before קריאת שמע. But he was careful not to totally eliminate the practice of reciting פסוקי דזמרה before שמונה עשרה. By reducing the number of פסוקים to one: אד-ני שפתי תפתח ופי יגיד, רבי יוחנן appeased those who may have been uncomfortable with eliminating the תהלתך

להבין את התפלה

recital of all פסוקי דזמרה just before שמונה עשרה.

Now we can understand the reason that רבי יוחנן gave for allowing the recital of אד-ני כיון דתקיננו רבנן למימר ה' שפתי before שמונה עשרה: שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך אד-ני שפתי תפתח ופי admits that reciting אד-ני שפתי תפתח ופי before שמונה עשרה was already the regular practice before he instituted the rule of סמיכת גאולה לתפלה. He did not want to eliminate the practice totally. He simply reduced the number of פסוקים to one.

This explanation also fits into the גמרא's exposition as to what makes up פסוקי דזמרה. תלמוד בבלי מסכת שבת דף קיח' עמ' ב'—אמר רבי יוסי: יהא חלקי מגומרי הלל בכל יום. איני? והאמר מר: הקורא הלל בכל יום הרי זה מחרף ומגדף! כי קאמרינן: בפסוקי דזמרא. The words: גומרי הלל are generally understood to mean: reciting the last chapter of פסוקים תהילים פרק קנ'. Coincidentally, תהילים פרק קנ' is found within the פסוקים that were recited before שמונה עשרה in the version of שמונה עשרה uncovered by Professor Ehrlich. What further “fits” is the fact that the גמרא answers that the recital of תהילים פרק קנ' was found בפסוקי דזמרא. Those words literally means that תהילים פרק קנ' was to be recited among miscellaneous verses. That is exactly what we find in Professor Ehrlich's discovery; seven verses precede תהילים פרק קנ' and two follow it. It is quite evident that when רב יוסי made his statement about פסוקי דזמרא, he had in mind the version of שמונה עשרה which Professor Ehrlich's uncovered. It also fits chronologically. רבי יוחנן lived two generations after רבן גמליאל and three generations before רבי יוסי. רבי יוסי lived before the time when the rule of לתפלה גאולה was instituted.

Lastly Professor Ehrlich's discovery helps explain the fact that although today the sections of פסוקי דזמרה that we recite consist mostly of chapters, we continue to call the section פסוקי דזמרא and not דזמרא פרקי. The reason we continue to do so is because the גמרא refers to that section of תפלה as פסוקי דזמרא. The גמרא did so because at the time the statement was made by the גמרא, פסוקי דזמרא was in the form that is found in Professor Ehrlich's discovery; nine miscellaneous verses and one complete chapter. The גמרא could not use the word “פרקי” to describe a group of פסוקים that included only one complete chapter of songs. The term פסוקי דזמרא was a better description. That term was an appropriate description for a group of פסוקים that also included one full chapter.

If anyone is interested in reading a more traditional explanation as to why פסוקי דזמרה is

called by that name despite the fact that it consists of chapters, it is provided by the late Rabbi Joseph Soloveitchik, זצ"ל, in his lecture entitled: פסוקי דזמרה found in volume two of the book: שיעורים לזכר אבא מרי, ז"ל.

Professor Ehrlich's discovery came one thousand years after many of our great scholars began struggling to understand why the פסוק of אד-ני שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך was placed before שמונה עשרה and ostensibly interrupted לתפלה. In order to understand their comments, it is necessary to study the פסוק of אד-ני שפתי תפתח ופי יגיד within the context of the chapter it is found in תנ"ך:

ספר תהילים פרק נא

א לְמַנְצֵחַ מְזִמּוֹר לְדָוִד: ב בְּבוֹא־אֱלֹוֹ נָתַן הַנְּבִיא פֶּאֶשֶׁר-בָּא אֶל-בֵּת-שֶׁבַע: ג חָנְנִי אֱלֹקִים
 כְּחֶסֶדְךָ כָּרֵב רַחֲמֶיךָ מִחַה פִּשְׁעֵי: ד הָרֵב כִּבְסֵנִי מַעֲוֵנִי וּמַחֲטָאתִי טְהַרְנִי: ה כִּי-פִשְׁעֵי אָנֹכִי
 אָדַע וּחֲטָאתִי נִגְדִי תִמְיֵד: ו לֵךְ לְבִדְךָ | חֲטָאתִי וְהִרַע בְּעֵינֶיךָ עֲשִׂיתִי לְמַעַן-תִּצְדַּק בְּדִבְרֶךָ
 תִּזְכֶּה בְּשִׁפְטֶךָ: ז הֵן בְּעוֹז חוֹלְלֵתִי וּבְחֲטָא יַחֲמֵתֵנִי אֲמִי: ח הֵן-אֲמַת חִפְצָתָ בְּטָחוֹת וּבְסִתָּם
 חֲכָמָה תוֹדִיעֵנִי: ט תַּחֲטָאֲנִי בְּאִזּוֹב וְאֶטְהַר תַּכְבֵּסֵנִי וּמִשְׁלַג אֶלְבִּינִי: י תִּשְׁמִיעֵנִי שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה
 תִּגְלָגְלָה עֲצָמוֹת דְּבִיתִי: יא הִסְתַּר פְּנֶיךָ מִחֲטָאֵי וְכָל-עוֹנְתֵי מִחָה: יב לֵב טָהוֹר בְּרָא-לִי אֱלֹקִים
 וְרוּחַ נָכוֹן חִדַּשׁ בְּקִרְבִּי: יג אֶל-תִּשְׁלִיכֵנִי מִלְּפָנֶיךָ וְרוּחַ קְדֹשְׁךָ אֶל-תִּקַּח מִמֶּנִּי: יד הַשִּׁיבָה לִי
 שְׁשׁוֹן יִשְׁעֶךָ וְרוּחַ נְדִיבָה תִּסְמְכֵנִי: טו אֶלְמֶדָה פִּשְׁעִים דָּרַכִּיךָ וּחֲטָאִים אֱלִיךָ יִשׁוּבוּ: טז
 הַצִּילֵנִי מִדְּמַיִם | אֱלֹקִים אֱלֹקֵי תְּשׁוּעָתִי תִרְנֵן לְשׁוֹנֵי צַדִּיקְךָ: יז אֶד-נִי שִׁפְתֵי תִפְתַּח וּפִי יִגִּיד
 תְּהִלָּתְךָ: יח כִּי | לֹא-תַחֲפֹץ זְבַח וְאֶתְנֶה עוֹלָה לֹא תִרְצֶה: יט זְבַחֵי אֱלֹקִים רוּחַ נְשֻׁבָה
 לֵב-נִשְׁבָּר וְנִדְכָּה אֱלֹקִים לֹא תִבְזֶה: כ הִיטִיבָה בְּרִצּוֹנְךָ אֶת-צִיּוֹן תִּבְנֶה חוֹמוֹת יְרוּשָׁלָּם: כא
 אֲז תַחֲפֹץ זְבַחֵי-צַדִּיק עוֹלָה וְכִלִּיל אֲז יַעֲלוּ עַל-מִזְבִּיחֶךָ פָּרִים:

Here is a sample of how some early commentators explain the insertion of the פסוק-
 שמונה עשרה before beginning אד-ני שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך:

פירוש רבינו יונה על אבות פרק א משנה ב

ועל העבודה – כי הקב"ה בחר בישראל מכל האומות וארץ ישראל מכל הארצות ובחר
 ירושלים מכל ארץ ישראל ובחר מירושלים ציון כמו שנאמר [תהלים קל"ב י"ג] כי בחר ה'
 בציון אוה למושב לו ובחר מכל בבית הבחירה בשביל העבודה שכתוב בה רצון שנאמר
 [ויקרא א' ג'] לרצונו לפני ה'. הנה לך כי מפני העבודה נברא כל העולם כלו. אז בחטאינו
 חרב מקדש ובטלה העבודה. והתפלה אלינו עכשיו במקומה כמו שאתח"ל ולעבדו בכל

להבין את התפלה

לבבכם אי זה היא עבודה שבלב הוי אומר זו תפלה וזהו שאומר [תהלים נ"א י"ז] ה' שפתי תפתח שדוד המלך אמרו לפסוק זה על הטאת בת שבע שהיה במזיד ואין מביאין קרבן על הזדונות ועל זה אמר כי לא תחפוץ זבח ואתנה עולה לא תרצה שאני הייתי יכול להביא קרבן לכפר לי הייתי מביא עכשיו שאיני יכול ה' שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך ותקבל התפלה במקום קרבן ותכפר לי על הטאתי. גם אנחנו שאין לנו קרבן שיכפר לנו לא זדונות ולא שגגות ה' שפתי תפתח ותקבל תפלתנו במקום הקרבנות:

מגן אבות לרשב"ץ על אבות פרק א משנה ב

היו קוראין אנשי מעמד במעשה בראשית כל השבת. ומעמדות לא נתקנו אלא מפני הקרבנות, כמו שנתפרש שם. וזה מפורש הוא שהרי בשביל קרבנות שהקריב נח, נשבע יי' ולא ינחם שלא יביא מבול לעולם. הרי שבשביל העבודה העולם עומד. וזה גם כן מתבאר מדרך שקול הדעת, שכל העולם לא נברא אלא בשביל האדם, והאדם כדי לעבוד השם יתברך ולזה נבחרה ירושלים מכל הארצות, וישראל מכל האומות, לקיים עבודת הקרבנות. וכבר אמרו רז"ל [שם וכן במגילה לא ב] שבזמן שאין בית המקדש קיים העוסק בתורת הקרבנות הרי הוא כאילו הקריב קרבנות, וזהו שנאמר בדברי הימים [ב' ב ג] בקרבנות, לעולם זאת על ישראל. כמו שנאמר בסוף מנחות [קי א] וכן אמרו בענין המעמדות, שאם יתבטלו יעסקו בתורת קרבנות ומעלה עליהם הכתוב כאילו הקריבו קרבנות. ולזה אנחנו קורים בכל יום פרשת תמיד ובכל יום מוסף, פרשת מוספין. וכן תפלות, כנגד תמידין תקנום. כמו שנזכר בפרק תפלת השחר [ברכות כו ב] ובמדרש תהלים [שוח"ט מזמור נה] וזו היא עבודה שבלב, שנאמר 'ולעבדו בכל לבבכם' [דברים יא יג] כמו שאמרו בספרי [ספרי שם] ובירושלמי פרק תפלת השחר [ברכות פ"ד הל"א ז – א] ובדניאל כתיב 'אלקך די אנת פלח ליה בתדירא הוא ישזבינך' [ו יז], מפני התפלה שהיה מתפלל תלת זמנין ביומא, כי לא היה פולחן בבבל. ובפרק החובל [ב"ק צב ב] ובפרק המקבל [ב"מ קז ב] אמרו, 'ועבדתם את יי' אלקיכם' [שמות כג כה], זו קריאת שמע ותפלה. ולזה אמר דוד כשחטא בענין בת שבע והיה מזיד ולא היה מתכפר לו בקרבן, 'יי' שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך'. 'כי לא תחפוץ זבח ואתנה עולה לא תרצה'. 'זבחי אלקים רוח נשברה' [תהלים נא יז, יח, יט], פירוש כי יותר מכפרת התפלה בלב נשבר, מהקרבנות. כי המתפלל בשברון לב מקריב חלבו ודמו, וכן המתענה, כמו שהיה מתפלל בר ששת כשהיה מתענה, כמו שנזכר בפ' היה קורא [ברכות יז]. והמביא קרבן הוא מקריב חלב ודם בהמה אחת. ועל זה תקנו קודם התפלה פסוק זה. וזה הוא שנאמר 'כל תשא עון וקח טוב ונשלמה פרים שפתינו' [הושע יד ג]. פירוש הכתוב, כל עון תשא וקח מידינו זה הטוב והוא שנשלם מקום הפרים הגות שפתינו. הרי שהתפלה גדולה מהקרבנות שהתפלה מכפרת על הזדונות, והקרבנות אין מכפרין אלא על השגגות.

Here is a different approach

פירושי סידור התפילה לרוקה [מה] תפילת שמונה עשרה – מגן אברהם עמוד שטו

האדם ישים לבו בכפו ומכוין ואומר שפתי תפתח שלא אשגה בתפילתי, ואז פי יגיד תהילתך. יסדיר אדם שבחו [של הקב"ה] ואחר כך יתפלל, זהו ה' שפתי תפתח ופי יגיד תהילתך. ו' תיבות בפסוק, כמו בברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, וכנגדו ו' רקיעים ווילון אינו משמש כלום כדאית' בחגיגה, וכנגד ו' ברוך אצל שם בחומש, ואילו הם: ברוך ה' אלקי שם א', וברוך א-ל עליון אשר מגן ב', ברוך ה' אלקי אדוני ג', ואברך את ה' אלקי אדוני ד', ברוך ה' אשר הציל אתכם ה', וברכת את ה' אלקיך ו', נגדם ו' תיבות אומרים לפני התפילה. ואין לומר שומע תפילה וגו', ולא כי שם ה' אקרא, כי אין בהלכה מתיר כי אם ה' שפתי תפתח ופי יגיד תהילתך.

You might be tempted to ask the question: are the words: שפתי תפתח ה' a part of תפלה or a part of גאולה? The נמרא clearly called the words: כתפלה אריכתא דמיא. That did not prevent some commentators from expressing a different opinion:

ראבי"ה ה"א – מסכת ברכות סימן ג

צריך אדם לסמוך גאולה לתפלה, ואע"ג דא"ר יוחנן בתחילה אומר ה' שפתי תפתח ולבסוף אומר יהיו לרצון אמרי פי ובערב מפסקינן בהשכיבנו, כולהו נמי כיון דקבעינהו רבנן בתפלה כגאולה אריכתא דמיין. ופסוקים נמי קרינן כגון ברוך ה' לעולם וכו', משום שיש שאינו זהיר בתפלת ערבית דקיימא לן תפילת ערבית רשות, וקבעו מקראות הללו שיש בהם י"ח שמות, ואחר מקראות הללו תיקנו ברכה וחתומה כגון ברוך אתה ה' המלך בכבודו ימלוך עלינו.

TRANSLATION OF SOURCES

ב' עמ' ד' עמ' ב' -תלמוד בבלי מסכת ברכות דף ד' עמ' ב' -The Master said: 'Let him recite Shema' and say the Tefillah'. This accords with the view of R. Johanan. For R. Johanan says: Who inherits the world to come? The one who follows the Ge'ullah immediately with the evening Tefillah . . . Mar b. Rabina raised an objection. In the evening, two benedictions precede and two benedictions follow the Shema'. Now, if you say he has to join Ge'ullah with Tefillah, behold he does not do so, for he has to say in between, 'Let us rest'? — I reply: Since the Rabbis ordained the benediction, 'Let us rest', it is as if it were a long Ge'ullah. For, if you do not admit that, how can he join in the morning, seeing that R. Johanan says: In the beginning of the Tefillah one has to say: O Lord, open my lips etc., and at the end one has to say: Let the words of my mouth be acceptable? The only explanation there is that since the Rabbis ordained that O Lord, open my lips should be said, it is like a long Tefillah. Here, too, since the Rabbis ordained that 'Let us rest' should be said, it is like a long Ge'ullah.

רב שרירא גאון סדר תנאים ואמוראים -Shammai and Hillel were in the Sanhedrin during the Second Temple and Rabban Yochanon Ben Zakai was a disciple of them. Rabban Yochanon Ben Zakai lived through the destruction of the Second Temple. After the destruction of the Second Temple, Rabban Yochanon Ben Zakai established a Yeshiva in Yavne which remained there for 40 years. Rebbe Eliezer, Rebbe Yehoshua and Rabban Gamliel were disciples of Rabban Yochanon Ben Zakai. Rebbe Tarfon, Rebbe Akiva and Rebbe Yishmael were disciples of Rebbe Eliezer and Rebbe Yehoshua. Rebbe Mayer, Rebbe Yehudah, Rebbe Yossi, Rebbe Nehemiya and Rebbe Elezar son of Shamu were disciples of Rebbe Tarfon, Rebbe Akiva and Rebbe Yishmael. Rebbe and Rav Nassan were disciples of Rebbe Mayer and his friends. Rav Chiya, Rav Shimon son of Rebbe, Bar Kappara and Rav Chanina were disciples of Rebbe. That brings us to the end of the period of the Tannaim. The first of the Amoraim: Rav and Shmuel in Babylonia and Rebbe Yochanon and Reish Lakish in Israel.

ב' עמ' ד' עמ' ב' -תלמוד בבלי מסכת שבת דף ק"ח עמ' ב' -Rebbe Yossi said: May I be among those who complete Hallel each day. Is this so? Did not Mar say: whoever recites Hallel each day is a heretic? What did Rebbe Yossi mean to teach us? Let me among those who recite the last chapter of Tehillin within Pseukei D'Zimra.